

Amuze

Data Tours

Data Tours is mogelijk gemaakt door het Amsterdamse Fonds voor de Kunst. De statistische kunstwandelingen worden iedere vrijdag en zaterdag in april gehouden met kunstenaar Pavèl als gids. www.datatours.nl

Datakunstenaar Pavèl van Houten bij het eindpunt van de wandeling op de Zeedijk, Café 't Mandje. FOTO RIEN FLORIS

Alles wat je ziet heeft een cijfer

Rien Floris
r.floris@hollandmediacombinatie.nl

Amsterdam * Hoe lang is de kustlijn bij Cádiz? Hoeveel blaadjes zitten er aan een boom in Artis en hoeveel craquelé-scheurtjes telt het regentenportret van Frans Hals? Kunstenaar Pavèl van Houten zet de wereld om in cijfers. Op het obsessieve af registreert en telt hij. „Op alles wat je ziet, kun je een cijfer plakken.” In april start hij Data Tours door en rond het Wallengebied van Amsterdam. De kustlijn bij Cádiz heeft hij als 'artist in residence' nagemeten. Ondoenlijk, want die kustlijn verandert met iedere golf: de kustlijnparadox. In Artis telde hij met 41 vrijwilligers de blaadjes aan een boom. Uiteindelijk resulteerde dat zelfs in behang. In het Frans Halsmuseum in Haarlem registreerde hij tijdens een restauratieproject 12.277 craquelé-lijnen in het schilderij 'Regenten van het St. Elisa-

beths Gasthuis' van Frans Hals. „Het is inderdaad obsessief onderzoek. Data verzamelen om de data. De Data Tours in Amsterdam worden een soort eindstation van die dataprojecten. Ik maak verbinding met de stad tijdens een rondwandeling en er komt zelfs een meditatie moment in de Oude Kerk met een mantra van jaartallen.” De Data Tour start vanaf Huis de Pinto, loopt via het Waterlooplein, de Zuiderkerk, de Wallen en eindigt op de Zeedijk; het hoogste punt van het historische centrum van Amsterdam. De tour is 2009 meter lang en duurt gemiddeld 173 minuten (laten we zeggen 3 uur) inclusief pauze. Je steekt 19 keer een straat over en 8 keer een brug, waarbij je langs 3 openbare toiletten loopt en 25 prullenbakken.

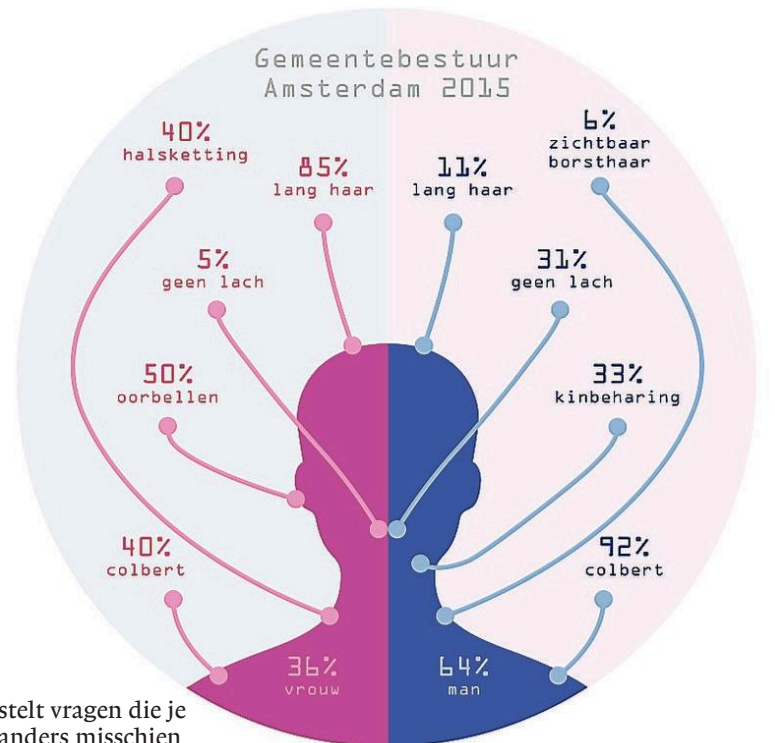
Grafieken

Tijdens de tour krijg je een overdaad aan cijfers over je heen, maar Pavèl giet heel veel data over de plekken die worden bezocht in grappige grafieken. Bij Huis de

Pinto aan de St. Antoniesbreestraat heeft de kunstenaar alle tafelpoten, stoelpoten en kastpoten geteld en gerubriceerd. „Je hebt bijvoorbeeld staalpotigen en houtpotigen. Alsof je een biologische indeling maakt.” Dat idee pikte hij op van een licht autistisch jongetje dat hij grasprietjes zag tellen tijdens een optreden bij kunstmanifestatie 'Into the great wide open' op Vlieland. „Hij was daar uren mee bezig. Ik heb dat jochie een koffer met meet- en telapparaten gegeven. Later bleek hij alle stoel- en tafelpoten thuis in kaart te hebben gebracht.”

Groepsfoto

Hoe kijken toeristen die met een gids een rondwandeling doen over de Wallen? Pavèl kan zich er over verbazen. Hij verzamelde groepsfoto's van stadswandelingen en analyseerde de verschillende blikken: lachend met tanden bloot, lachend zonder tanden zichtbaar, met open mond, een onzekere lach, een luchtkus gevend. Daar rolde weer een grafiekje uit dat tijdens de Data Tour wordt getoond en natuurlijk moet je zelf ook op de groepsfoto. „We registreren tijdens de tour ook wat voor data we zelf produceren. Hoeveel calorieën je bijvoorbeeld verbrandt.” De stadsbestuurders gingen met hun fotogalerij in de Stopera ook in Pavèls datamolen. Man, vrouw, kleur haar, lachend of niet lachend met of zonder das (burgemeester en mannelijke wethouders dragen allemaal een das, een soort code dus). Ook de huidskleur en politieke kleur werden in een taartdiagram geperst. De deelnemers aan de Data Tours krijgen zelf ook een cijfer. Dat gebeurt tijdens gesprekjes in de pauze in kunstgalerie PEER op de Wallen. „Mensen gaan elkaar interviewen over leeftijd, aantal kinderen, aantal huwelijken, hoeveel paar schoenen ze hebben, het aantal vakantiedagen, alles mag. Daar rollen dan getallen uit en via die getallen leer je elkaar kennen. Je

stelt vragen die je anders misschien nooit aan elkaar zou stellen.”

Tijdens zijn zoektocht naar grappige data kwam hij er bij de Koeistraat achter dat er rond 1616 boerderijen in Amsterdam waren in het gebied tussen Zuiderkerk en Nieuwmarkt: negen stuks. In diezelfde Koeistraat ontdekte hij het bedrijfje NewZoo dat data analyseert van spelletjes. Ook van het spelletje Farmville. „Ze deden een analyse en ontdekten dat in datzelfde gebied nu 12 mensen Farmville spelen. Dat zijn de boeren van nu.” De Oude Kerk van Amsterdam wordt de plek voor een meditatie momentje. Met een mantra van alle jaartallen die belangrijk zijn voor de kerk. „Dat zijn er heel veel. In de loop der eeuwen zijn er steeds stukjes bijgebouwd, maar er zijn ook kapellen verdwenen, delen werden verplaatst, er was een begraafplaats rond de kerk die weer is verdwenen. Die kerk is een soort levend organisme waar in de loop der eeuwen van alles mee is gebeurd.”

Wandelend door het oude Amsterdam krijgen de deelnemers een teller om voor de leefbaarheidschouw (iets wat echt gebeurt in het gebied) te registreren wat ze aan weesfietsen tegenkomen, vuilniszakken, drugszakjes, injectiepunten, hondenoep en condooms. „Maar ook losse straatstenen. Tijdens zo'n schouw met de politie kwam ik die tegen. Die liggen daar niet zomaar. Die stenen zijn door junks en drugsdealers losgewrikt zodat ze die in geval van nood kunnen pakken om mee te gooien. Een soort munitie dus.” De Data Tour wordt afgesloten in Café 't Mandje op de Zeedijk. In de jaren dertig hotspot voor homoseksuelen die daar konden dansen met elkaar. Volgens traditie werden in het café foto's van bezoekers op de wand geprikt. Wegens brandgevaar zijn die foto's verwijderd, maar eerst is alles gefotografeerd en als behang teruggebracht in de kroeg. Al die foto's leveren weer een onnoemelijke stroom van data op. Allemaal cijfers met een verhaal.

